

Wtorek, 8 października 2013

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P7_TA(2013)0394

Korupcja w sektorze publicznym i prywatnym: wpływ na prawa człowieka w krajach trzecich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2013 r. w sprawie korupcji w sektorze publicznym i prywatnym: wpływ na prawa człowieka w krajach trzecich (2013/2074(INI))

(2016/C 181/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, otwartą do podpisu w Meridzie w dniu 9 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, otwartą do podpisu w Paryżu w dniu 17 grudnia 1997 r., i uzupełniające ją kolejne zalecenia,
- uwzględniając wspólny komunikat Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2011 r. zatytułowany „Prawa człowieka i demokracja w centrum działań zewnętrznych UE – dążenie do bardziej skutecznego podejścia” (COM(2011)0886),
- uwzględniając ramy strategiczne UE dotyczące praw człowieka i demokracji oraz plan działań UE na rzecz praw człowieka i demokracji przyjęty na 3179. posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych w dniu 25 czerwca 2012 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 8 maja 2001 r. zatytułowany „Rola Unii Europejskiej we wspieraniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich” (COM(2001)0252),

Wtorek, 8 października 2013

- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 25 października 2011 r. zatytułowany „Odnowiona strategia UE na lata 2011–2014 dotycząca społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” (COM(2011)0681),
- uwzględniając zbiór dokumentów Rady zatytułowany „Włączanie problematyki praw człowieka i płci do głównego nurtu europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony”⁽¹⁾ a w szczególności dokument Rady zatytułowany „Ogólne normy postępowania w działaniach prowadzonych w ramach EPBiO” (doc. 08373/3/2005),
- uwzględniając deklarację milenijną ONZ z dnia 8 września 2000 r.,
- uwzględniając globalny plan działania zatytułowany „Dotrzymać obietnicy: zjednoczeni dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju”, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 10 października 2010 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 27 lutego 2013 r. zatytułowany „Godne życie dla wszystkich: eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości” (COM(2013)0092),
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) dotyczące polityki w zakresie zapobiegania korupcji, oszustwom, zomowom, wymuszeniom, praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zwalczania tego typu praktyk w ramach działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego (polityka EBI w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym) przyjęte w 2008 r.,
- uwzględniając politykę i procedury wykonawcze Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), które weszły w życie w marcu 2009 r.,
- uwzględniając wytyczne dotyczące biznesu i praw człowieka: wdrożenie ram ONZ dotyczących ochrony, przestrzegania i środków zaradczych, (HR/PUB/11/04),
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie polityki zewnętrznej UE na rzecz demokratyzacji⁽²⁾,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie strategii wolności cyfrowej w polityce zagranicznej UE⁽³⁾,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka przyjęte podczas 2914. posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych w dniu 8 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając dokument z Montreux, adresowany do państw, dotyczący międzynarodowych zobowiązań prawnych, i zawierający spis wzorcowych praktyk związanych z operacjami prowadzonymi przez prywatne przedsiębiorstwa zajmujące się systemami bezpieczeństwa i agencje wojskowe w trakcie konfliktu zbrojnego („Montreux Document on pertinent international legal obligations and good practices for States related to operations of private military and security companies (PMSCs) during armed conflict”), przyjęte w Montreux dnia 17 września 2008 r.,
- uwzględniając Prawnokarną konwencję o korupcji, otwartą do podpisu w dniu 27 stycznia 1999 r. i Cywilnoprawną konwencję o korupcji, otwartą do podpisu w dniu 4 listopada 1999 r., oraz rezolucje (98)7 i (99)5 przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy odpowiednio w dniu 5 maja 1998 r. i 1 maja 1999 r. powołujące Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO),

⁽¹⁾ Rada Unii Europejskiej, 2008 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 33 E z 5.2.2013, s. 165.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0470.

Wtorek, 8 października 2013

- uwzględniając oświadczenie z Dżakarty w sprawie zasad funkcjonowania agencji antykorupcyjnych, przyjęte w dniach 26–27 listopada 2012 r.,
 - uwzględniając zasady paryskie dotyczące krajowych instytucji ds. praw człowieka ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych ⁽²⁾,
 - uwzględniając „Trójstronną deklarację zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej” Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) ⁽³⁾,
 - uwzględniając inicjatywę ONZ Global Compact ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając Międzynarodowy kodeks postępowania dla podmiotów prywatnych świadczących usługi ochrony,
 - uwzględniając Traktat o handlu bronią przyjęty na końcowej konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie Traktatu o handlu bronią w dniach 18–28 marca 2013 r. ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A7–0250/2013),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z definicją UNCAC korupcję można definiować jako nadużycie powierzonej władzy dla prywatnych, indywidualnych lub zbiorowych korzyści pośrednich lub bezpośrednich, oraz mając na uwadze, że akty korupcji obejmują przestępstwa przekupstwa, sprzeniewierzenia środków finansowych, płatnej protekcji, nadużyć stanowisk oraz nielegalnego wzbogacania się; mając na uwadze, że oszustwa, wymuszanie, szantaż, nadużycia władzy, faworytyzm, nepotyzm i klientelizm, a także nielegalne subwencjonowanie partii politycznych i kampanii wyborczych są blisko powiązane z korupcją; mając na uwadze, że korupcja może być związana z przestępczością zorganizowaną prowadzoną w ramach wspólnej władzy sprawowanej równocześnie z władzą publiczną, szczególnie tam, gdzie organy władzy nie egzekwują prawa;
- B. mając na uwadze, że korupcja utrwała i pogłębia nierówne, nieuczciwe i dyskryminacyjne praktyki odnośnie do równego korzystania z praw człowieka, w tym praw obywatelskich, politycznych i gospodarczych lub praw społecznych i kulturalnych; mając na uwadze, że korupcja może mieć negatywny wpływ na środowisko i niewspółmiernie dotyka najbardziej zmarginalizowane i znajdujące się w niekorzystnej sytuacji grupy społeczne, uniemożliwiając im równoprawny dostęp do udziału w życiu politycznym, do usług administracyjnych, sprawiedliwości, bezpieczeństwa, ziemi, rynku pracy, szkolnictwa, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa; mając również na uwadze, że korupcja wywiera szczególnie wpływ na starania związane ze zwalczaniem dyskryminacji, z równouprawnieniem płci oraz uwłasnowolnieniem kobiet poprzez ograniczanie ich zdolności do dochodzenia swoich praw;
- C. mając na uwadze, że korupcja może być szkodliwa dla rozwoju gospodarczego państw, stanowiąc czasem przeszkodę dla handlu i inwestycji;
- D. mając na uwadze, że walka z korupcją stanowi element zasady dobrego sprawowania władzy, która została wyrażona i zdefiniowana w art. 9 ust. 3 i art. 97 umowy z Kotonu;

⁽¹⁾ zob. rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/48/134.

⁽²⁾ OECD (2011), Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, publikacja OECD.

⁽³⁾ Międzynarodowa Organizacja Pracy, 2006 ISBN 92-2-119010-2 i 978-92-2-119010-3.

⁽⁴⁾ Nowy Jork, Siedziba ONZ, 26 lipca 2000 r.

⁽⁵⁾ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/CONF.217/2013/L.3.

Wtorek, 8 października 2013

- E. mając na uwadze, że przypadki korupcji oraz naruszania praw człowieka związane są zwykle z nadużyciem władzy, brakiem odpowiedzialności oraz instytucjonalizacją różnych form dyskryminacji; mając na uwadze, że zjawisko korupcji jest zwykle częstsze w przypadku braku egzekwowania praw człowieka lub egzekwowania ich w niewystarczającym zakresie, oraz mając na uwadze, że korupcja wpływa często negatywnie na funkcjonowanie instytucji i organów, które zapewniają zazwyczaj mechanizmy kontroli i utrzymania równowagi oraz zapewniają poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka, takich jak parlamenty, organy ścigania, systemy prawne i sądowe oraz społeczeństwo obywatelskie;
- F. mając na uwadze, że korupcja jest generalnie głęboko zakorzeniona w mentalności społeczeństw, do których przenika i wszystkie wysiłki zmierzające do jej zwalczania powinny przede wszystkim koncentrować się na systemie edukacji, tak aby docierać do ludzi od jak najmłodszych lat;
- G. mając na uwadze, że działania państw zapobiegające korupcji w sektorze publicznym i prywatnym lub wymierzania za nią kar bywają nieskuteczne, naruszając tym samym zobowiązania międzynarodowe wynikające z Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz innych stosownych międzynarodowych i krajowych instrumentów dotyczących praw człowieka;
- H. mając na uwadze, że korupcja zniekształca obraz wielkości oraz struktury wydatków publicznych, w poważny sposób naruszając możliwości państwa związane z maksymalnym wykorzystaniem dostępnych środków w celu pełnego skorzystania z praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, oraz mając na uwadze, że korupcja powoduje zmianę przeznaczenia dużych kwot środków przewidzianych na inwestycje w gospodarkę, hamując ożywienie gospodarcze w państwach znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarczej, w tym w państwach członkowskich UE;
- I. mając na uwadze, że korupcja osób na wysokich stanowiskach może spowodować poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i stabilizacji w państwach, w których zjawisko to występuje, stanowiąc zagrożenie dla samego państwa;
- J. mając na uwadze, że według Banku Światowego korupcja stanowi 5 % światowego PKB (2,6 bln USD), a łapówki wypłacane każdego roku przekraczają kwotę 1 bln USD; mając również na uwadze, że korupcja sięga 10 % całkowitych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej na świecie oraz 25 % kosztów umów zawieranych w związku z zamówieniami publicznymi w państwach rozwijających się ⁽¹⁾;
- K. mając na uwadze, że według szacunków Banku Światowego co roku na skutek korupcji na wysokim szczeblu w państwach rozwijających się rozkradane i ukrywane za granicą jest od 20 do 40 mld USD, co stanowi od 20 do 40 % oficjalnej pomocy rozwojowej ⁽²⁾;
- L. mając na uwadze, że w latach 2000-2009 państwa rozwijające się utraciły 8,44 bln USD na skutek nielegalnych przepływów finansowych, które 10-krotnie przekraczają otrzymaną przez nie pomoc zagraniczną; mając także na uwadze, że w ostatnim dziesięcioleciu państwa rozwijające się straciły na skutek nielegalnych przepływów 585,9 mld USD; mając na uwadze, że pieniądze rozkradane każdego roku na skutek korupcji wystarczyłyby na wykarmienie głodujących na świecie ponad 80-krotnie, a łapówki i kradzieże powodują zwiększenie o 40 % całkowitych kosztów projektów w zakresie zapewnienia bezpiecznych dostaw wody pitnej i kanalizacji ⁽³⁾;
- M. mając na uwadze, że korupcja, zagrażając konsolidacji demokracji oraz egzekwowaniu praw człowieka, pozostaje podstawową przyczyną i katalizatorem konfliktów, powszechnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego oraz bezkarności w krajach rozwijających się, oraz mając na uwadze, że status quo korupcji oraz nielegalnego bogacenia się przez osoby zajmujące stanowiska państwowe doprowadził do przechwycenia oraz utrzymania władzy, jak również do utworzenia nowych bojówek oraz szerzenia się powszechnej przemocy;

⁽¹⁾ Inicjatywa CleanGovBiz, OECD, 2013 r.

⁽²⁾ Inicjatywa CleanGovBiz, OECD, 2013 r.

⁽³⁾ Nielegalne przepływy finansowe z państw rozwijających się w ciągu dekady kończącej się w roku 2009, organizacja Global Financial Integrity.

Wtorek, 8 października 2013

- N. mając na uwadze, że korupcja w wymiarze sprawiedliwości narusza zasadę niedyskryminacji, dostęp do sprawiedliwości oraz prawo do rzetelnego procesu sądowego i skutecznego środka odwoławczego, które mają zasadnicze znaczenie dla egzekwowania wszystkich innych praw człowieka, oraz mając na uwadze, że korupcja poważnie narusza niezależność, kompetencję i bezstronność sądownictwa oraz administracji publicznej, wzmacniając brak zaufania do instytucji publicznych, podważając zasadę praworządności oraz prowadząc do przemocy;
- O. mając na uwadze, że świadczenie usług publicznych umożliwia państwom realizację swoich międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie praw człowieka poprzez zapewnianie dostaw wody, żywności, dostępu do opieki zdrowotnej, szkolnictwa, mieszkalnictwa, bezpieczeństwa oraz porządku, jako elementów rozwoju społecznego, oraz mając na uwadze, że korupcja w dziedzinie zamówień publicznych rozwija się przy braku jawności, przejrzystości, informacji, konkurencji, środków zachęty, jasnych zasad oraz regulacji, które są ściśle egzekwowane, a także w przypadku braku niezależnego monitoringu oraz mechanizmów sankcji;
- P. mając na uwadze, że powszechna korupcja, brak przejrzystości, dostępu do informacji oraz czynnego uczestnictwa w podejmowaniu decyzji uniemożliwiają obywatelom pociągnięcie rządów oraz przedstawicieli politycznych do odpowiedzialności w celu zadbania o to, by przychód z badania zasobów i rynku wykorzystywany był do zapewnienia przestrzegania praw człowieka; mając na uwadze, że władze publiczne powinny dołożyć wszelkich starań, aby zwalczyć korupcję w przedsiębiorstwach publicznych i prywatnych;
- Q. mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka, media i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a także związki zawodowe oraz dziennikarze śledczy odgrywają istotną rolę w walce z korupcją poprzez nadzorowanie budżetów publicznych, monitorowanie działań rządowych oraz dużych przedsiębiorstw (w szczególności wielonarodowych), finansowanie partii politycznych, oferując wiedzę fachową i umiejętności w zakresie budowania potencjału oraz wymagając przejrzystości i odpowiedzialności; mając na uwadze, że dziennikarze donoszący o korupcji oraz przestępczości zorganizowanej są coraz częściej obierani za cel oraz prześladowani przez zorganizowane grupy przestępcze, „władze równoległe” oraz organy publiczne, w szczególności w krajach rozwijających się;
- R. mając na uwadze, że niezależna prasa i media, zarówno internetowe jak i inne, mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia przejrzystości i kontroli – czynników niezbędnych do zwalczania korupcji – gdyż stanowią platformę umożliwiającą nagłośnienie korupcji i udostępnienie informacji obywatelom i społeczeństwu;
- S. mając na uwadze, że otwarte dane i otwarty rząd umożliwiają obywatelom dostęp do informacji na temat budżetu i wydatków rządowych;
- T. mając na uwadze, że osoby ujawniające nielegalne działania mają kluczowe znaczenie dla ujawniania przypadków korupcji, oszustw, niewłaściwego zarządzania oraz łamania praw człowieka, pomimo dużego ryzyka osobistego, oraz mając na uwadze, że brak ochrony przed odwetem, kontrole informacji, przepisy dotyczące pomówienia i zniesławienia oraz nieodpowiednie dochodzenie roszczeń osób ujawniających nielegalne działania mogą zarówno zniechęcić ludzi do mówienia otwarcie, jak i narazić ich bezpieczeństwo osobiste oraz bezpieczeństwo ich rodzin; mając na uwadze, że UE ma obowiązek zapewnienia im ochrony przy jak najlepszym wykorzystaniu instrumentów współpracy, a w szczególności Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR);
- U. mając na uwadze, że sytuacje nadzwyczajne oraz otrzymywana pomoc stwarzają możliwości wystąpienia przypadków korupcji ze względu na charakter działań i złożoność wykonywanych czynności oraz zaangażowanych w to podmiotów, oraz mając na uwadze, że „możliwości” te obejmują przekupstwo, utrudnienia, wymuszenia, z którymi spotykają się pracownicy agencji pomocowych, naruszenia przepisów przez pracowników agencji pomocowych, oszustwa, nieprawdziwe zapisy rachunkowe, zmiana przeznaczenia otrzymanej pomocy oraz wykorzystywanie osób ubogich, a także pogłębiają bezsilność wobec wszelkich instytucji publicznych; mając na uwadze, że wykorzystanie pomocy niezgodnie z przeznaczeniem stanowi poważne naruszenie międzynarodowego prawa humanitarne,

Wtorek, 8 października 2013

- V. mając na uwadze, że 25 % wszystkich dochodzeń wszczętych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) dotyczyło europejskiej pomocy zewnętrznej na rzecz krajów trzecich, a na skutek tych dochodzeń odzyskano 17,5 mln EUR ⁽¹⁾;
- W. mając na uwadze, że pomoc UE dla krajów rozwijających się może zostać zmarnowana przy braku systemu zapewniającego prawidłową kontrolę i utrzymanie równowagi państw-beneficjentów oraz pełnego niezależnego monitoringu systemu uczciwości, który towarzyszy korzystaniu ze środków;
- X. mając na uwadze, że europejskie banki publiczne będące instytucjami UE (EBI) lub takie, których udziałowcami są w większości państwa członkowskie UE (EBOR), są rzekomo wmieszane w skandale korupcyjne w działaniach prowadzonych poza Unią Europejską,
- Y. mając na uwadze, że ofiarodawcy pomocy oraz międzynarodowe instytucje finansowe, takie jak Bank Światowy oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), powinny wspierać skuteczną reformę systemu zarządzania w państwach-dłużnikach oraz przyczynić się do skutecznej walki z korupcją, również w drodze krytycznej oceny i zajęcia się dowiedzionym ryzykiem wystąpienia korupcji oraz degradacji praw człowieka w związku z licznymi środkami nakładanymi w kontekście programów dostosowania strukturalnego, takimi jak prywatyzacja przedsiębiorstw i zasobów państwowych;
- Z. mając na uwadze, że handel ludźmi opiera się w dużej mierze na złożonych sieciach korupcyjnych we wszystkich gałęziach władzy, administracji publicznej, organów ścigania oraz w sektorze prywatnym w krajach pochodzenia, tranzytu i krajach docelowych dla ofiar handlu ludźmi, oraz mając na uwadze, że korupcja osłabia działania podmiotów walczących z handlem ludźmi, ze względu na korupcję w policji oraz wśród pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz w procedurach aresztowań oraz ścigania osób zajmujących się handlem ludźmi, a także w świadczeniu pomocy prawnej oraz zapewnianiu ochrony świadków ofiarom handlu ludźmi;
- AA. mając na uwadze, że korupcja oraz naruszanie przepisów przez siły zbrojne, sektor obrony, organy ścigania oraz siły pokojowe stwarzają poważne zagrożenie dla życia, integralności cielesnej, ochrony, wolności i praw obywateli krajów rozwijających się, oraz mając na uwadze, że sektor obrony i zamówienia w dziedzinie obronności nadal charakteryzują się niedopuszczalnym poziomem korupcji oraz są w sposób szczególnie chronione tajemnicą w oparciu o przepisy dotyczące bezpieczeństwa narodowego; mając na uwadze, że zamówienia publiczne w dziedzinie dostaw sprzętu bezpieczeństwa powinny podlegać ścisłej kontroli;
- AB. mając na uwadze, że korzystanie z prywatnych agencji wojskowych i przedsiębiorstw zajmujących się systemami bezpieczeństwa zarówno przez podmioty publiczne jak i prywatne wzrosło gwałtownie na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat, oraz mając na uwadze, że ze względu na charakter ich działań, przedsiębiorstwa te są szczególnie narażone na korupcję i oskarżane o poważne naruszenia praw człowieka, pomimo że prowadzą działania głównie w obszarze niepodlegającym ścisłym regulacjom, nie ponosząc odpowiedzialności wobec społeczeństwa, której powszechnie wymaga się od sił zbrojnych;
- AC. mając na uwadze, że poziom wdrażania, korzystania z wzajemnej pomocy prawnej oraz z mechanizmów odzyskiwania mienia na mocy rozdziału IV i V UNCAC, a także poziom skuteczności takiej pomocy i mechanizmów pozostają na niskim poziomie wśród państw będących stronami tej konwencji, oraz mając na uwadze, że zobowiązania państw-stron na mocy rozdziału IV (Współpraca międzynarodowa) oraz rozdziału V (Odzyskiwanie mienia) Konwencji dotyczące współpracy międzynarodowej nie zostały jeszcze w pełni przez nie zrealizowane, a w szczególności nie zostały jeszcze w dostateczny sposób zrealizowane zobowiązania dotyczące wzajemnej pomocy prawnej na mocy art. 46 UNCAC;
- AD. mając na uwadze, że źle regulowany i nieprzejrzysty światowy handel bronią konwencjonalną i amunicją zaognia konflikt, nasila korupcję, pogłębia ubóstwo, łamanie praw człowieka oraz bezkarność;

⁽¹⁾ Sprawozdanie roczne OLAF za 2011 r.

Wtorek, 8 października 2013

- AE. mając na uwadze, że wielka korupcja w krajach rozwijających się występuje przede wszystkim przy współudziale, a nawet pomocy, przedsiębiorców, prawników, instytucji finansowych oraz urzędników publicznych w krajach rozwijających się, w tym w państwach członkowskich UE, oraz mając na uwadze, że przy rażącym lekceważeniu przepisów dotyczących zapobiegania praniu pieniędzy na poziomie UE oraz poziomie międzynarodowym, te instytucje oraz przedsiębiorstwa zapewniały kanały umożliwiające pranie wpływów z korupcji w krajach rozwiniętych i rozwijających się, w celu stworzenia nieprzejrzystych struktur oraz ukrycia mienia na „terytoriach zapewniających tajemnicę transakcji”;
- AF. mając na uwadze, że oparte na prawach człowieka podejście do polityki antykorupcyjnej wzmacnia ogólną świadomość, że korupcja wpływa nie tylko na środki publiczne, ale również na prawa i szanse obywateli; mając na uwadze, że ścisłe powiązanie pomiędzy międzynarodowymi ruchami antykorupcyjnymi i ruchami obrony praw człowieka wzbudzi publiczną świadomość oraz potrzebę otwartości, odpowiedzialności i sprawiedliwości, oraz mając na uwadze, że wiązanie działań korupcyjnych z naruszeniami praw człowieka daje nowe możliwości działania, w szczególności gdy z korupcją można zmierzyć się korzystając z istniejących krajowych, regionalnych i międzynarodowych mechanizmów monitorowania przestrzegania praw człowieka;

Spójność pomiędzy polityką wewnętrzną i zewnętrzną

1. uważa, że UE może stać się wiarygodnym i wpływowym leaderem w walce z korupcją, wyłącznie jeżeli w odpowiedni sposób odniesie się do problemów związanych z przestępczością zorganizowaną, korupcją oraz praniem pieniędzy w ramach własnych granic; z zadowoleniem przyjmuje w tym względzie „Sprawozdanie o walce z korupcją w UE”, które ma zostać sporządzone przez Komisję; wyraża nadzieję, że określenie przez Komisję obszarów narażonych na korupcję w państwach członkowskich przyspieszy działania antykorupcyjne, ułatwi wymianę wzorcowych praktyk, wskaże tendencje występujące w UE, a także pobudzi do wzajemnego uczenia się oraz dalszego wypełniania zobowiązań w ramach UE i na szczeblu międzynarodowym; zwraca się do Komisji, by przedstawiła dalsze inicjatywy w ramach polityki UE w obszarze przeciwdziałania korupcji, takie jak unijny plan antykorupcyjny;

2. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje renegowację dyrektywy w sprawie podatku od oszczędności w celu skutecznego zlikwidowania tajemnicy bankowej; uważa, że wzmocnienie regulacji oraz przejrzystości odnośnie do rejestrów spółek i rejestrów funduszy powierniczych we wszystkich państwach członkowskich UE stanowi warunek walki z korupcją, zarówno w UE, jak i krajach trzecich; uważa, że przepisy UE powinny nakładać obowiązek rejestracji na wszystkie struktury prawne oraz dane beneficjentów rzeczywistych, a także że dane takie powinny być publikowane w internecie, posiadać identyfikator elektroniczny, oraz być dostępne w formacie umożliwiającym bezpłatny dostęp do nich;

3. uważa, że UE powinna podążyć za przykładem Stanów Zjednoczonych przy wcielaniu w życie ustawy im. Siergieja Magnickiego o odpowiedzialności za łamanie zasad praworządności z 2012 r. (Sergei Magnitsky Rule of Law Accountability Act 2012) oraz przyjąć podobne ustawodawstwo na poziomie UE, które stanowiłoby ramy symboliczne i operacyjne określające powiązanie pomiędzy korupcją a łamaniem praw człowieka; wzywa zatem Radę do przyjęcia decyzji w sprawie stworzenia wspólnego unijnego wykazu urzędników zamieszanych w śmierć Siergieja Magnickiego, w późniejszą próbę zatuszowania faktów w sądzie oraz w stałe i nieprzerwane nękanie jego rodziny; dodaje, że decyzja Rady powinna nakładać na tych urzędników ukierunkowane sankcje, takie jak zakaz wydania wizy pobytowej obejmującej UE oraz postanowienie o zabezpieczeniu wszelkiego majątku, które urzędnicy lub członkowie ich najbliższej rodziny mogą posiadać na terenie Unii Europejskiej; wzywa Komisję do sporządzenia planu działania, mając na względzie stworzenie mechanizmu tworzenia wykazu oraz nakładania podobnych ukierunkowanych sankcji na urzędników krajów trzecich (funkcjonariuszy policji, prokuratorów i sędziów) zamieszanych w poważne łamanie praw człowieka oraz „manipulacje” sądowe w stosunku do osób ujawniających nielegalne działania, dziennikarzy donoszących o korupcji oraz działaczy na rzecz praw człowieka w krajach trzecich; podkreśla, że kryterium włączenia na listę powinno opierać się na dobrze udokumentowanych, zbieżnych i niezależnych źródłach oraz przekonujących dowodach, umożliwiających osobom objętym sankcjami korzystanie z mechanizmów dochodzenia roszczeń;

Wtorek, 8 października 2013

Odpowiedzialność i przejrzystość pomocy zewnętrznej i budżetów publicznych

4. w pełni wspiera zobowiązanie UE do przyjęcia oraz włączenia koncepcji odpowiedzialności demokratycznej w główny nurt polityki rozwoju, tj. skutecznego oraz pełnego uczestnictwa osób w projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu strategii rozwoju oraz polityki rządów darczyńców oraz rządów partnerskich; uważa, że taka polityka wspiera zaangażowanie beneficjentów programu, a zatem przyczynia się do skuteczniejszego monitoringu oraz większej odpowiedzialności w walce z korupcją; zachęca Komisję i państwa członkowskie do stosowania zasady uzależnienia programów pomocy rozwojowej od przestrzegania międzynarodowych norm w dziedzinie korupcji i wprowadzenia klauzuli antykorupcyjnej do umów w sprawie udzielania zamówień publicznych zgodnie z zaleceniami OECD; zwraca się do Komisji o dalsze wspieranie wysokiej przejrzystości pomocy w dokumentach w formatach cyfrowych, przeznaczonych do odczytu komputerowego oraz o stosowanie wspólnego standardu celem zapewnienia porównywalności zarówno z innymi darczyńcami jak również, w szczególności, zgodnie z potrzebami rządów krajów-beneficjentów;

5. podkreśla, że aby zapewnić skuteczniejsze finansowanie rozwoju przy pomocy instrumentów łączonych, należy dokonać weryfikacji sposobu zarządzania tymi instrumentami w celu zagwarantowania większej przejrzystości kryteriów wyboru projektu i rozliczalności wobec całego społeczeństwa; przypomina, że utworzenie krytycznej liczby wymogów minimalnych dla wyboru, monitorowania i oceny projektu mogłoby ułatwić porównywalność i stworzyć spójne podstawy informacji dotyczących skuteczności prowadzonych działań; stwierdza, że konieczna jest systematyczna sprawozdawczość na temat postępów w realizacji projektów i ich skutków dla rozwoju, aby uzasadnić wykorzystanie środków pomocowych w ramach instrumentów łączonych, i to nie tylko wobec darczyńców i zaangażowanych europejskich instytucji finansowych, ale również wobec ogółu społeczeństwa;

6. jest zdania, że Komisja powinna nałożyć obowiązek stosowania najwyższej uczciwości w procedurach udzielania zamówień dla celów wdrażania projektów finansowanych ze środków UE, szczególnie w drodze propagowania większej dostępności zaproszeń do składania ofert dla organizacji lokalnych; podkreśla, że oparta na prawach człowieka procedura udzielania zamówień korzysta z uczestnictwa szerszego zakresu podmiotów, tj. podmiotów, których dotyczy procedura przetargowa (takich jak stowarzyszenia właścicieli gruntów czy grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji); uważa, że podejście do zamówień publicznych oparte na przestrzeganiu praw człowieka zachęca również władze do wzmacniania pozycji grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, aby zgłaszały się do uczestnictwa w procedurach udzielania zamówień, zachęca ono również do rozszerzenia kryteriów, na podstawie których ocenia się przedsiębiorstwa w procedurach udzielania zamówień; przypomina, że wyniki monitorowania projektów we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim oraz pociąganie do odpowiedzialności władz lokalnych jest niezbędne do określenia, czy środki UE są wykorzystywane w sposób prawidłowy; wzywa Komisję do nieprzydzielania projektów wykonawcom, których beneficjenci rzeczywiście nie są znani, lub których struktura korporacyjna umożliwia im łatwe zaangażowanie się w proces ustalania cen transferowych;

7. wzywa UE do dalszego promowania przejrzystości poprzez wspieranie tworzenia globalnego systemu śledzenia zobowiązań do udzielenia pomocy, aby umożliwić rozliczenie państw udzielających pomocy ze złożonych obietnic oraz ze wspieranych przez nie projektów, instytucji lub grup;

8. przypomina ponadto o potrzebie zapobiegania technikom korupcyjnym, takim jak inflacja kosztów projektu, płatności na rzecz fikcyjnych projektów oraz pracowników, nieprawidłowe i korupcyjne korzystanie z wzajemnych rozliczeń gospodarczych lub przemysłowych, otwarta kradzież środków państwowych, zawyżone koszty podróży oraz łapówki m.in. przy realizacji projektów finansowanych ze środków UE; podkreśla zatem potrzebę monitorowania całego łańcucha finansowania ze środków UE, w tym kształtowania polityki i regulacji, planowania i budżetowania, finansowania, przelewów podatkowych, zarządzania i opracowania programu, udziału w przetargach i procedurze udzielania zamówień, budowy, obsługi i konserwacji oraz płatności za usługi;

9. sugeruje, aby Komisja podawała do wiadomości publicznej mechanizmy sprawozdawcze stosowane przez OLAF dotyczące niewłaściwego korzystania ze środków unijnych przez uczestników procedur przetargowych i beneficjentów pomocy unijnej, a także by opracowywała wytyczne polityczne dotyczące sposobu traktowania informacji przekazywanych przez osoby ujawniające nielegalne działania w krajach trzecich, pozwalające na stosowne działania następcze, uzyskanie informacji zwrotnej oraz ochronę przed odwetem, przy zwracaniu szczególnej uwagi na sytuację grup społecznych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w szczególności kobiet, w wielu krajach rozwijających się ze względu na fakt, iż są one wyjątkowo narażone na korupcję oraz współpracują przy ujawnianiu tego rodzaju zjawisk, ale są również bardziej wrażliwe oraz piętnowane z powodu takiej współpracy;

Wtorek, 8 października 2013

10. podkreśla, że UE musi kłaść nacisk na to, jak ważne jest wdrażanie prawa do uczestnictwa oraz prawa dostępu do informacji, a także mechanizmów odpowiedzialności publicznej, w formie takiej, jak otwarty dostęp do danych, jako głównych zasad demokracji w ramach wszystkich platform dialogu z krajami trzecimi, w tym w ramach stosunków dwustronnych, również na najwyższym szczeblu; podkreśla, że wolność prasy i mediów, zarówno internetowych, jak i innych ma w tym kontekście zasadnicze znaczenie; sugeruje, aby UE finansowała projekty w krajach trzecich służące wspieraniu egzekwowania tych zasad, zwłaszcza w państwach będących w trakcie procesu demokratyzacji, zapewniając włączanie problematyki płci do głównego nurtu polityki oraz angażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności obrońców praw człowieka, związków zawodowych, kobiet i grup szczególnie wrażliwych w główny nurt polityki oraz pomoc w formułowaniu przepisów służących skutecznej ochronie osób ujawniających nielegalne działania;

11. zauważa w tym kontekście, że UE musi dawać przykład; nalega, aby UE oraz jej państwa członkowskie aktywnie angażowały się w międzynarodowe inicjatywy służące poprawie przejrzystości budżetu, takie jak partnerstwo na rzecz otwartego rządu (Open Government Partnership), inicjatywa na rzecz otwartego budżetu (Open Budget Initiative) oraz międzynarodowa inicjatywa na rzecz przejrzystości pomocy (International Aid Transparency Initiative) celem propagowania zaangażowania ze strony państw partnerskich, jako konieczności w kontekście międzynarodowych standardów praw człowieka;

12. wzywa Komisję, aby złożyła wniosek dotyczący rozszerzenia definicji obrońców praw człowieka zamieszczonej w wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka w taki sposób, aby definicja obejmowała również działaczy antykorupcyjnych, dziennikarzy śledczych oraz, w szczególności, osoby ujawniające nielegalne działania;

13. zwraca uwagę, że jako czołowy darczyńca na świecie UE powinna kontynuować i popularyzować przyjęte niedawno praktyki wiązania pomocy zewnętrznej UE z reformami budżetowymi nastawionymi na większą przejrzystość, dostęp do danych oraz procesy uczestnictwa i harmonizowania zasad przewodnich w tym zakresie z innymi darczyńcami; jest zdania, że UE powinna określić i podać do wiadomości publicznej jasne punkty odniesienia oraz kryteria – w ramach podejścia opartego na bodźcach – dla rządów będących beneficjentami w celu otwarcia ich procedur budżetowych oraz włączenia w podejmowane działania – poprzez szkolenie i pomoc techniczną – przejrzystości, publicznego uczestnictwa oraz doзору; wzywa UE do promowania i wspierania rozwoju środowiska umożliwiającego działanie w krajach rozwijających się organów dozoru (w tym parlamentów, trybunałów obrachunkowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz mediów), które będą wypełniać swoje zasadnicze funkcje, a przez to zwalczać korupcję;

14. z drugiej strony zwraca uwagę, że UE powinna wykorzystywać struktury zaawansowanych stosunków z krajami trzecimi, aby skutecznie wywierać nacisk na reżimy, w których występuje powszechna korupcja, aby przyjmowane reformy prowadzące do wdrażania wyżej wymienionych zasad; uważa, że dialog polityczny, nacisk i współpraca ze strony UE ukierunkowane na reformę powinny być widoczne i przejrzyste, a także powinny obejmować odpowiednie i ambitne mechanizmy monitorowania; jest zdania, że UE powinna publicznie potępić wprowadzanie w życie przepisów ograniczających wolność mediów i działalność społeczeństwa obywatelskiego stanowiących podwaliny odpowiedzialności, powinna ona również wypracować strategię mającą na celu kształtowanie stosunków z takimi państwami, aby wspierać reformy w widoczny sposób; podkreśla zapotrzebowanie na jasno zdefiniowane i przestrzegane klauzule dotyczące ochrony praw człowieka w porozumieniach z krajami trzecimi, które umożliwiłyby zawieszenie każdej umowy o partnerstwie w obliczu poważnego łamania praw człowieka;

15. popiera poprawę przejrzystości procesu podejmowania decyzji dotyczących inwestowania europejskich środków publicznych, szczególnie w ramach projektów EBI i EBOR, które mogą mieć niekorzystny wpływ na prawa człowieka; nalega, by EBI i EBOR umocniły strategię przeciwdziałania nadużyciom finansowym i korupcji w celu zapewnienia pełnej przejrzystości inwestycji dokonywanych poza Unią Europejską; podkreśla potrzebę potwierdzenia przez EBI i EBOR woli unikania ryzykownych inwestycji, szczególnie dokonywanych z udziałem pośredników finansowych oraz przyjęcia podejścia opartego na ryzyku i poprawy w zakresie ocen wpływu finansowanych projektów na prawa człowieka jako uzupełnienia badania due diligence w dziedzinie praw człowieka i uczciwości we wszystkich operacji przeprowadzanych przez klientów; jest zdania, że ze szczególną uwagą należy potraktować zapewnienia udziału społecznego, jak również dobrowolnych i świadomych konsultacji z odnośnymi społecznościami na wszystkich etapach planowania, wdrażania, monitorowania i oceny finansowanych projektów; ponagla państwa członkowskie UE i Komisję do wykorzystania swoich wpływów jako jedynych członków EBI i udziałowców większościowych EBOR w celu spowodowania istotnych reform tych instytucji, które umożliwią lepszą kontrolę demokratyczną podejmowanych decyzji i ich rozliczalność;

Wtorek, 8 października 2013

16. uważa, że międzynarodowe instytucje finansowe, takie jak MFW czy Grupa Banku Światowego, powinny przeprowadzać ocenę ryzyka korupcyjnego w ramach środków proponowanych krajom będącym dłużnikami poprzez programy dostosowania strukturalnego w uzupełnieniu oceny oddziaływania tychże na prawa człowieka; uważa, że programy dostosowania strukturalnego powinny obejmować reformy poprawiające zarządzanie oraz przejrzystość; nalega, aby wdrażanie programów śledzono za pomocą odpowiednich, dobrze wyposażonych i niezależnych systemów dozoru, przeprowadzając częste kontrole i inspekcje; jest zdania, że należy zwrócić szczególną uwagę na zawłaszczanie gruntów, przymusowe przesiedlenia, zamówienia publiczne w dziedzinie obronności, oddzielne budżety na obronność oraz finansowanie działań wojskowych i paramilitarnych w krajach będących dłużnikami; wzywa państwa członkowskie, by wykorzystywały swe wpływy wynikające z członkostwa w MFW oraz Banku Światowym w celu domagania się większej przejrzystości oraz mechanizmów uczestnictwa w negocjacjach programów dostosowania strukturalnego oraz innych programów finansowania oraz wspierania znaczniejszej kontroli demokratycznej podejmowanych przez nie decyzji oraz większej odpowiedzialności;

17. wzywa dwustronne i wielostronne instytucje finansowe, w tym Grupę Banku Światowego, MFW, banki rozwoju regionalnego, agencje kredytów eksportowych oraz banki sektora prywatnego do tego, aby wymagały od przedsiębiorstw wydobywczych oraz rządów stosowania się do wymogów „Opublikuj, ile płacisz” (Publish What You Pay) lub do standardów EITI dotyczących przejrzystości płatności, jako warunku wszelkiego wsparcia inwestycji;

18. z zadowoleniem przyjmuje plan walki z korupcją przyjęty przez G20 w Seulu i uważa, że należy utrzymać tempo skoordynowanych na skalę międzynarodową wysiłków ukierunkowanych na walkę z korupcją w kluczowych obszarach;

Korupcja i polityka na rzecz rozwoju

19. podkreśla, że najbiedniejsi mieszkańcy krajów rozwijających się, którzy są w dużym stopniu uzależnieni od usług publicznych, w sposób nieproporcjonalnie dotkliwy doświadczają problemu drobnej korupcji, w tym tzw. „cichej korupcji”, do której dochodzi, gdy urzędnicy państwowi nie świadczą usług, za których wykonywanie są opłacani przed rząd (np. absencja nauczycieli w szkołach publicznych lub lekarzy w przychodniach);

20. podkreśla, że korupcja utrudnia bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) i zniechęca podmioty zewnętrzne do współpracy gospodarczej z krajami rozwijającymi się;

21. jest zdania, że zwalczanie korupcji, w tym rajów podatkowych, uchylania się od opodatkowania oraz nielegalnego odpływu kapitału, składa się na szerszej zakrojone wysiłki zmierzające do wspierania dobrych rządów, które określono jako jeden z kluczowych priorytetów wzmacniających skuteczność unijnej polityki rozwoju w programie działań na rzecz zmian z 2011 r. (COM(2011)0637); podkreśla potrzebę pełnego i natychmiastowego wdrożenia UNCAC;

22. zwraca uwagę, że wszystkim wysiłkom na rzecz walki z korupcją powinno towarzyszyć wsparcie programów, które mają zapobiegać korupcji poprzez kształcenie i kampanie uświadamiające;

23. przypomina o zobowiązaniach podjętych w ramach Partnerstwa z Pusan w sprawie skutecznej współpracy na rzecz rozwoju oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do ich realizacji w celu zintensyfikowania wspólnych wysiłków na rzecz walki z korupcją i nielegalnymi przepływami pieniędzy;

24. uważa, że zapewnienie spójności polityki na rzecz rozwoju jest niezbędne w celu przeciwdziałania i zwalczania korupcji; podkreśla również, że należy zwiększyć pomoc UE – w ramach instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju (DCI) i Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) – w zakresie zarządzania fiskalnego i działań dotyczących oszustw podatkowych;

Wtorek, 8 października 2013

Poprawa jurysdykcji państw członkowskich

25. zwraca się do państw członkowskich UE o wprowadzenie koniecznych zmian przepisów prawa karnego celem ustanowienia właściwości nad osobami dowolnej narodowości znajdującymi się na terytorium państwa członkowskiego, które dopuściły się korupcji lub sprzeniewierzenia środków publicznych, niezależnie od tego, gdzie doszło do popełnienia przestępstwa, o ile wpływy z takich działań przestępczych znajdują się na terytorium danego państwa członkowskiego lub doszło tam do ich prania, lub nad osobą będącą „w ścisłym związku” z państwem członkowskim, poprzez obywatelstwo, miejsce pobytu lub fakt bycia rzeczywistym właścicielem przedsiębiorstwa z siedzibą lub filiami na terytorium państwa członkowskiego;

26. podkreśla jednak, że państwa członkowskie UE powinny być ostrożne w udzielaniu informacji krajom trzecim na temat osób oskarżonych o korupcję, sprzeniewierzenie lub unikanie opodatkowania, tak aby nie uwikłać przypadkowo obrońców praw człowieka, jak miało to miejsce w przypadku Alaksandra Bielackiego;

27. jest zdania, że przepisy dotyczące zniesławienia/pomówienia mogą odwozić od zgłaszania przypadków korupcji w krajach trzecich; wzywa zatem wszystkie państwa członkowskie do dawania przykładu i depenalizacji zniesławienia/pomówienia w obrębie własnych systemów prawnych, przynajmniej w zakresie domniemania przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy w państwach członkowskich i za granicą;

28. ponagla państwa członkowskie, aby zgodnie z zaleceniami UNCAC przyjęły środki prawne i pozaprawne w celu uznania bezprawnego wzbogacenia się, tj. znacznego powiększenia mienia urzędnika publicznego, którego nie jest on (-a) w stanie w sposób uzasadniony wyjaśnić w stosunku do swoich dochodów uzyskanych w sposób zgodny z prawem, za wkroczenie karne, jeżeli zostało ono popełnione świadomie;

Budowanie potencjału instytucji antykorupcyjnych

29. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie z Dżakarty w sprawie zasad funkcjonowania agencji antykorupcyjnych wydane w listopadzie 2012 r.; zachęca UE oraz państwa członkowskie do dalszych działań i rozmachu na szczeblu międzynarodowym w kwestii reagowania na brak skuteczności w walce z korupcją instytucji antykorupcyjnych tworzonych w wielu krajach rozwijających się, powodowany głównie układami instytucjonalnymi, brakiem funkcjonalnej niezależności od władz wykonawczych, brakiem wsparcia politycznego, źródłami finansowania, zasadami wyboru i powoływania urzędników oraz ich uprawnieniami w zakresie egzekwowania prawa;

30. wzywa UE oraz jej państwa członkowskie do zainicjowania prac nad międzynarodowymi standardami dotyczącymi niezależności i skuteczności organów antykorupcyjnych, opracowywanymi na szczeblu międzyrządowym celem ostatecznego przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ oraz stanowiącymi odpowiednik zasad paryskich dotyczących krajowych instytucji ds. praw człowieka, i mających równie obszerny zakres; podkreśla, że zasady te powinny stanowić punkt odniesienia dla odpowiedzialności przy ocenie działania prowadzonej w formie oceny wzajemnej;

31. wzywa Komisję do skonsolidowania współpracy z innymi darczyńcami oraz z Międzynarodową Organizacją Najwyższych Organów Kontroli na rzecz rozszerzenia możliwości działania najwyższych organów kontroli w państwach będących odbiorcami pomocy w celu wdrożenia międzynarodowych standardów najwyższych organów kontroli w państwach rozwijających się;

32. wzywa UE oraz jej państwa członkowskie do okazywania przychylności i wsparcia dla tworzenia Niezależnej Komisji ds. Walki z Korupcją powstałej na mocy międzynarodowego traktatu lub protokołu do UNCAC, który stanowiłby podstawę dla utworzenia międzynarodowego organu ścigania o uprawnieniach odpowiadających uprawnieniom krajowych organów ścigania oraz organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przestrzegania prawa, w celu dochodzenia i ścigania przestępstw korupcyjnych na krajowych terytoriach państw-sygnatariuszy oraz w celu zapewnienia możliwości oskarżenia przed krajowymi sądami karnymi;

33. zachęca państwa członkowskie UE do opowiedzenia się za powołaniem specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. przestępczości finansowej, korupcji i praw człowieka, dysponującego mandatem w pełnym zakresie, obejmującym plan zorientowany na osiąganie celów, oraz okresową ocenę środków antykorupcyjnych podejmowanych przez państwa; wzywa państwa członkowskie, które podpisały prawnokarną konwencję o korupcji będącą owocem prac Rady Europy i oddaną do podpisu w dniu 27 stycznia 1999 r., ale nie ratyfikowały jej, aby to jak najszybciej uczyniły;

Wtorek, 8 października 2013

Odpowiedzialność przedsiębiorstw

34. zwraca uwagę na istnienie podręcznika opartego na Konwencji OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych urzędników państwowych w międzynarodowych transakcjach handlowych, który umożliwi przedsiębiorstwom prowadzenie skutecznej kontroli wewnętrznej oraz podejmowanie środków etycznych i środków zgodności w celu zapobiegania i wykrywania korupcji transgranicznej;

35. wzywa wszystkie przedsiębiorstwa UE do wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z ich społecznej odpowiedzialności przestrzegania praw człowieka zgodnie z wytycznymi ONZ; z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do opracowania wskazówek dotyczących praw człowieka skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw; wzywa państwa członkowskie UE do opracowania krajowych planów wdrażania wytycznych ONZ oraz nalega, by kraje partnerskie również przyjęły międzynarodowe standardy w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, takie jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP;

36. wzywa do opracowania bardziej skutecznych standardów przejrzystości i rozliczalności przedsiębiorstw technologicznych w UE w związku z eksportem technologii, które mogą być wykorzystywane do łamania praw człowieka, wspierania korupcji lub do prowadzenia działań sprzecznych z interesami UE w zakresie bezpieczeństwa;

37. zauważa, że większość inicjatyw służących poprawie praktyk przedsiębiorstw w krajach trzecich, zwłaszcza w strefach konfliktu, takich jak „Global Compact” ONZ czy wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, nie zapewnia jednolitej podstawy ani właściwego egzekwowania wytycznych, opierając się na dobrowolnym zastosowaniu się przedsiębiorstw do wytycznych; wzywa UE, aby stanęła na czele międzynarodowych starań służących wprowadzeniu takich normatywnych standardów, przynajmniej w obrębie jurysdykcji UE, koncentrując się na odpowiedzialności dyrektorów korporacji transnarodowych oraz mechanizmach dochodzenia roszczeń przez ofiary;

38. wzywa Komisję do zaproponowania przepisów zobowiązujących przedsiębiorstwa UE do zapewnienia, by dokonywane przez nie zakupy nie przyczyniały się do wspierania sprawców korupcji, konfliktów ani do poważnego łamania praw człowieka, poprzez prowadzenie kontroli i audytów w zakresie swoich łańcuchów dostaw surowców oraz publikowanie wyników; jest zdania, że nałożenie na przedsiębiorstwa unijne obowiązku należytej staranności, zgodnie z wytycznymi opublikowanymi przez OECD, stymulowałoby przedsiębiorstwa europejskie oraz doprowadziłoby do większej spójności polityki unijnej w dziedzinie praw człowieka i rozwoju, zwłaszcza na obszarach nękanych konfliktami;

39. podkreśla, że konieczne jest, aby UE i jej państwa członkowskie podjęły odpowiednie środki w ramach prawa karnego w celu kontroli i ewentualnego nałożenia sankcji na przedsiębiorstwa, których siedziba znajduje się na terenie tych państw, a które dokonują praktyk korupcyjnych w państwach trzecich; wzywa Komisję, aby utworzyła publicznie dostępny wykaz przedsiębiorstw, które zostały skazane za praktyki korupcyjne lub których pracownikom postawiono zarzuty dokonywania praktyk korupcyjnych w państwach członkowskich lub w krajach trzecich; jest zdania, że figurowanie w takim wykazie powinno uniemożliwiać przedsiębiorstwom uczestnictwo w procedurach zamówień publicznych lub korzystanie z funduszy UE w państwach członkowskich UE lub w państwach trzecich w przypadku skazania oraz do czasu ostatecznego orzeczenia sądu w sprawie oczyszczenia z zarzutów; podkreśla, że umieszczanie na czarnej liście może być skutecznym sposobem zniechęcania przedsiębiorstw do działań korupcyjnych oraz stanowić zachętę do tego, by przedsiębiorstwa doskonaliły i wzmacniały swoje wewnętrzne procedury na rzecz uczciwości;

40. z zadowoleniem przyjmuje swoje ustalenia z Radą w sprawie wymagania od przedsiębiorstw sektora wydobywczego oraz przedsiębiorstw prowadzących wyręb lasów pierwotnych do ujawniania płatności dokonywanych na rzecz rządów na zasadzie wskazywania poszczególnych państw i projektów; wzywa rządy wszystkich krajów partnerskich, aby wymagały podobnego ujawniania płatności od przedsiębiorstw międzynarodowych zarejestrowanych lub notowanych na rynkach finansowych podlegających ich jurysdykcji; wzywa UE do propagowania tego standardu sprawozdawczości w kontekście jej relacji z krajami partnerskimi; uważa, że dokonując niedługo rewizji odnośnego ustawodawstwa Komisja powinna rozważyć rozszerzenie zakresu sprawozdawczości dotyczącej poszczególnych państw, aby objąć nim przedsiębiorstwa międzynarodowe prowadzące działalność we wszystkich sektorach i przekazywanie bardziej szczegółowych informacji na temat sprzedaży, aktywów, pracowników, zysków i podatków;

Wtorek, 8 października 2013

Operacje pokojowe i stabilizacyjne

41. podkreśla, że korupcja często napędza przestępczość oraz sprzyja konfliktom i niestabilności, a także jest zdania, że UE powinna przykładać większą wagę do walki z korupcją w swoich działaniach mających na celu zapobieganie konfliktom oraz reagowanie na sytuacje braku stabilności;

42. podkreśla kluczową rolę wysokich standardów uczciwości wśród sił pokojowych w ramach ONZ oraz UA w kontekście Instrumentu na rzecz pokoju w Afryce; popiera głosy nawołujące do reformy systemu środków ONZ na rzecz uczciwości, to jest zebranie wszystkich dochodzeń dotyczących uchybień urzędników – w tym dochodzeń w terenie – w jednej wewnętrznej jednostce dozoru; wzywa zatem ONZ do podjęcia kroków mających na celu zapewnienie, że osoby będące ofiarami sił pokojowych będą miały prawo dochodzić roszczeń, a także do poprawienia mechanizmów zgłaszania incydentów oraz polityki ochrony osób ujawniających nielegalne działania;

43. podkreśla potrzebę opracowania i aktualizacji Ogólnych norm postępowania oraz Kodeksu postępowania dla unijnych misji WPBiO, aby w odpowiedni sposób odzwierciedlały one wysiłki na rzecz walki z korupcją, zarówno w ramach misji, jak i na terenach, gdzie prowadzi się misje; wzywa UE oraz jej państwa członkowskie do podjęcia kroków mających na celu zapewnienie, że osoby będące ofiarami służb europejskich działających w ramach misji pokojowych oraz misji służących przywracaniu praworządności będą miały rzeczywiste prawo do dochodzenia roszczeń; wzywa Radę do wprowadzenia bezpiecznych i odpowiednich mechanizmów zgłaszania incydentów oraz skutecznej polityki ochrony osób ujawniających nielegalne działania; podkreśla, że mechanizmy te muszą uwzględniać czynnik płci;

44. z zadowoleniem przyjmuje takie inicjatywy jak porozumienie z Montreux czy Międzynarodowy kodeks postępowania prywatnych podmiotów świadczących usługi ochrony (ICoC); z zadowoleniem przyjmuje poparcie udzielone ostatnio przez Unię Europejską porozumieniu z Montreux oraz wysoką i stale rosnącą liczbę sygnatariuszy-państw członkowskich UE; podkreśla przy tym, że konieczne jest skuteczniejsze egzekwowanie wprowadzonych zasad; wzywa wszystkie państwa członkowskie UE do dalszych prac nad przepisami krajowymi oraz regulacjami pozostającymi w zgodzie ze standardami określonymi w porozumieniu z Montreux oraz zaleca, aby wraz z UE zawierały umowy wyłącznie z prywatnymi przedsiębiorstwami zajmującymi się systemami bezpieczeństwa i przedsiębiorstwami wojskowymi, które przestrzegają zasad inicjatyw; wzywa UE oraz jej państwa członkowskie do opowiadania się za tworzeniem mechanizmu nadzoru ICoC, który powinien wiązać się z powołaniem organu odpowiedzialnego za zgodność, zajmującego się skargami i nakładającym sankcje zniechęcające (w tym zmiany umów zakładające dodatkowe obostrzenia, wystosowanie oficjalnych upomnień, kary finansowe oraz tymczasowe lub trwałe usunięcie podmiotu świadczącego usługi ochroniarzkie z systemu ICoC) w celu zapewnienia zgodności i doprowadzenia do sytuacji, w której prywatne przedsiębiorstwa zajmujące się systemami bezpieczeństwa i przedsiębiorstwami wojskowymi będą odpowiadać za swoje zobowiązania w ramach ICoC;

45. domaga się, aby UE i jej państwa członkowskie wsparły stworzenie międzynarodowych ram, które uregulują działalność prywatnych przedsiębiorstw zajmujących się systemami bezpieczeństwa i przedsiębiorstw wojskowych, zapewniając wszystkim równe szanse, tak aby państwa-gospodarze posiadały uprawnienia do regulowania działalności tych przedsiębiorstw, a państwa umawiające się mogły wykorzystywać swe uprawnienia do ochrony praw człowieka i zapobiegania korupcji; podkreśla, że tego typu ramy muszą uwzględniać zniechęcające sankcje za naruszenia, odpowiedzialność naruszających oraz skuteczny dostęp ofiar do dochodzenia roszczeń, jak również system licencjonowania i monitorowania, w ramach którego wszystkie prywatne przedsiębiorstwa zajmujące się systemami bezpieczeństwa i przedsiębiorstwa wojskowe będą zobowiązane do poddania się niezależnym kontrolom i do przeszkolenia całego personelu w zakresie praw człowieka;

Współpraca i pomoc na arenie międzynarodowej

46. zaleca, aby państwa członkowskie popracowały nad wdrożeniem rozdziału IV (Współpraca międzynarodowa) oraz V (Odzyskiwanie mienia) UNCAC, zwłaszcza w celu nadania większej skuteczności wzajemnej pomocy prawnej, o którą wnoszą kraje trzecie, szczególnie poprzez interpretowanie krajowych przepisów w sposób ułatwiający udzielanie takiej pomocy oraz poprzez oddzielenie konfiskaty od wyroku skazującego w państwie wnioskującym w celu zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej, a także poprzez dostarczenie systemom prawnym zasobów ludzkich i finansowych, które umożliwią szybkie i właściwe rozpatrywanie spraw; apeluje do UE o potraktowanie tej kwestii jako priorytetu o ogromnym znaczeniu dla krajów trzecich przechodzących przez procesy demokratyzacji, szczególnie poprzez rozwiązanie problemu barier prawnych oraz braku woli współpracy ze strony centrów finansowych w UE, które często w sposób obojętny i nieskuteczny podchodzą do wzajemnej pomocy prawnej;

Wtorek, 8 października 2013

47. jest zdania, że standardowa klauzula dotycząca praw człowieka wprowadzona do wszystkich umów z państwami trzecimi powinna również obejmować zobowiązanie na rzecz ochrony i promowania dobrego sprawowania władzy;

48. zachęca Komisję, aby przy kolejnej rewizji umowy z Kotonu zaproponowała, by poszanowanie zasady dobrego sprawowania rządów stało się zasadniczym elementem umowy i by poszerzyła definicję korupcji, umożliwiając sankcjonowanie przypadków naruszenia klauzuli dotyczącej dobrego sprawowania rządów we wszystkich poważnych okolicznościach, a nie tylko w odniesieniu do strategii i programów gospodarczych i sektorowych, w których Unia Europejska jest istotnym partnerem ze względu na udzielane wsparcie finansowe;

49. z zadowoleniem przyjmuje decyzję grup zadaniowych UE-Egipt i UE-Tunezja dotyczącą sfinalizowania planu działania dotyczącego zwrotu bezprawnie uzyskanych środków, które w dalszym ciągu pozostają zamrożone w szeregu krajów trzecich; nalega, by UE i jej państwa członkowskie w pełni przestrzegały obowiązujących norm międzynarodowych dotyczących odzyskiwania mienia, takich jak rozdział V UNCAC, plan działania w zakresie odzyskiwania mienia opracowany w ramach partnerstwa z Deauville przez G8 przy udziale krajów arabskich znajdujących się w okresie transformacji, a także nowe ramy ustawodawcze opracowane przez Radę w dniu 26 listopada 2012 r.; uważa, że przepisy dotyczące odzyskiwania mienia będą stanowić wsparcie dla wysiłków podejmowanych przez te państwa w celu zaradzenia najpoważniejszym skutkom korupcji oraz ponagla UE i jej państwa członkowskie do podjęcia dalszych istotnych działań w celu dokonania zwrotu społeczeństwu sprzeniewierzonych środków rozkradzionych przez upadłe reżimy w państwach arabskiej wiosny; podkreśla znaczenie opartego na prawach człowieka podejścia do traktowania odzyskiwania mienia oraz długu publicznego w państwach, które wyzwoliły się z reżimów i w których panuje powszechna korupcja; wspiera inicjatywy na rzecz objęcia audytem zewnętrznego i wewnętrznego długu publicznego w celu wykrycia przypadków korupcji i jej wpływu na przestrzeganie praw człowieka; wzywa państwa członkowskie do wsparcia inicjatyw na rzecz audytu zadłużenia;

50. wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia pomocy prawnej i technicznej krajom rozwijającym się, które chcą odzyskać skradzione aktywa (lub aktywa nielegalnie zgromadzone przez dyktatury) przechowywane na terytorium Unii Europejskiej;

51. zwraca uwagę, że korupcja w handlu bronią ma znaczny udział w korupcji, mającej miejsce w zawieranych na świecie transakcjach; z zadowoleniem przyjmuje Traktat o handlu bronią przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 2 kwietnia 2013 r. wprowadzający wspólne wiążące standardy i kryteria oceny międzynarodowych transferów broni; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie państw członkowskich do jak najszybszego podpisania Traktatu o handlu bronią i wzywa je także do objęcia przewodnictwa w podejmowanych przez ONZ staraniach na rzecz szybkiego ratyfikowania i wdrożenia międzynarodowego traktatu o broni przez wszystkie państwa członkowskie ONZ; zachęca UE do większej czujności w odniesieniu do wywozów dokonywanych przez europejskich producentów broni, a także do walki z brakiem przejrzystości w sektorze handlu bronią, szczególnie jeżeli chodzi o korzystanie z usług pośredników oraz kompensaty gospodarcze/przemysłowe, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określającym wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego;

o

o o

52. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE, państwom kandydującym i stowarzyszonym, Radzie Europy, Unii Afrykańskiej, Międzynarodowemu Funduszowi Walutowemu, Bankowi Światowemu, Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu, Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.